

Vergaderjaar 2025–2026

21 501-31

Raad voor de Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken

CM

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 november 2025

Op 1 december aanstaande vindt de Formele Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid plaats te Brussel. Hierbij zend ik u de Geannoteerde Agenda voor deze Raad toe. Conform de vastgestelde afspraken informeer ik uw Kamer middels de Geannoteerde Agenda tevens over de voortgang van de onderhandelingen inzake de herziening van de Coördinatieverordening Sociale Zekerheid. Ook informeer ik uw Kamer over ontwikkelingen in de onderhandelingen over de EU-talentedpool, en stuur ik uw Kamer een afschrift van het Nederlandse non-paper over de Europese anti-armoedestrategie.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
M.L.J. Paul

GEANNOTEEERDE AGENDA FORMELE RAAD WERKGELEGENHEID EN SOCIAAL BELEID (WSB) 1 december 2025

In deze Geannoteerde Agenda treft u aan:

- De kwartaalrapportage t.a.v. de herziening van Coördinatieverordening Sociale Zekerheid (COM(2016) 815);
- Informatie over het recent bereikte voorlopig politiek akkoord over de Verordening oprichting EU-Talentenpool (COM(2023) 716);
- Informatie over de Formele Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid van 1 december;
- Informatie over een Nederlands non-paper over de Europese anti-armoedestrategie.

Kwartaalrapportage: herziening Coördinatieverordening Sociale Zekerheid (883/2004)

Sinds 2016 wordt onderhandeld over de herziening van Verordening 883/2004 betreffende de coördinatie van sociale zekerheidssystemen (hierna: het herzieningsvoorstel). Na een terugblik volgt hieronder de laatste stand van zaken met betrekking tot de onderhandelingen over dit herzieningsvoorstel. Het onderwerp staat niet geagendeerd voor de Raad van 1 december 2025.

Achtergrond en terugblik trilogie

Elke lidstaat heeft zijn eigen socialezekerheidsstelsel met unieke kenmerken en regelingen. Verordening 883/2004 heeft als doel om deze nationale stelsels te coördineren, zodat mensen geen socialezekerheidsrechten verliezen of bijvoorbeeld dubbel verzekerd zijn wanneer zij gebruik maken van hun recht op vrij verkeer binnen de EU.

In zowel 2019 als 2021 werd een voorlopig politiek akkoord tussen het Voorzitterschap van de Raad, dat namens de lidstaten onderhandelde, en het Europees Parlement binnen de Raad verworpen. Nederland heeft beide voorlopige akkoorden niet gesteund vanwege bezwaren bij de voorgestelde verruiming van de exportmogelijkheden in het werkloosheidshoofdstuk van het herzieningsvoorstel.

Nederland vindt dat de beoogde modernisering van de Verordening niet wordt bereikt met het huidige herzieningsvoorstel en heeft daarom opgeroepen tot een reflectieperiode. Vanaf de introductie van het herzieningsvoorstel in 2016 hebben er namelijk fundamentele veranderingen plaatsgevonden op de arbeidsmarkt. Voorbeelden daarvan zijn de toegenomen digitalisering van het arbeidsdomein en een toename in het hybride werken. Ter ondersteuning van deze oproep heeft Nederland dit jaar een non-paper opgesteld met een eerste inventarisatie van verbeterpunten en suggesties voor vervolgstappen die richting kunnen geven aan een toekomstig voorstel.¹

Stand van zaken

De laatste triloog vond plaats onder Pools Voorzitterschap in de eerste helft van dit jaar. Onder het huidige Deense Voorzitterschap hebben er geen onderhandelingen plaatsgevonden op dit dossier. Ook in de komende maanden, tot aan de jaarwisseling, worden onder het Deense Voorzitterschap geen ontwikkelingen verwacht.

¹ Kamerstukken II, 2024/25, 29 861, nr. 158.

In aanloop naar publicatie van het Commissiewerkprogramma 2026 heeft een groep van dertien lidstaten opgeroepen om het herzieningsvoorstel op de wetgevingsagenda te laten staan. De Commissie heeft gelet op de brede steun gehoor gegeven aan deze oproep. De verwachting is dat de onderhandelingen zullen worden voortgezet onder het Cypriotisch Voorzitterschap, dat in januari 2026 van start gaat.

Nederland zal haar bestaande zorgen bij het huidige herzieningsvoorstel blijven benadrukken en zich blijven inzetten voor de benodigde modernisering van de coördinatie van sociale zekerheidsstelsels in de Unie.

Ter informatie: voorlopig politiek akkoord Verordening oprichting EU-talentedpool (COM/2023/716)

Graag informeer ik uw Kamer, mede namens de Minister van Asiel en Migratie, over relevante ontwikkelingen en de Nederlandse positiebepaling ten aanzien van het voorstel van de Europese Commissie voor een Verordening ter oprichting van een EU-talentedpool². De afgelopen maanden is tussen het Deense EU-Voorzitterschap en het Europees Parlement onderhandeld in de triloof fase. Op dinsdag 18 november bereiken de onderhandelende partijen naar verwachting een voorlopig politiek akkoord. Het Voorzitterschap beoogt eind november het voorlopig politiek akkoord ter stemming voor te leggen in het Coreper-II. Over het voorstel wordt met gekwalificeerde meerderheid gestemd. Indien de gekwalificeerde meerderheid wordt bereikt, zal het akkoord als hamerstuk kunnen worden aangenomen op een eerstvolgende Formele Raad. Het kabinet is voornemens om zich te onthouden van stemming op het bereikte akkoord (vergezeld van een stemverklaring) en zal zijn positie in het hiernavolgende toelichten.

Op 15 november 2023 publiceerde de Commissie in het kader van het talentmobiliteitspakket een Verordening voor de oprichting van een EU-talentedpool. Het voorstel heeft tot doel de algehele aantrekkelijkheid van de EU te vergroten door het opzetten van een EU-breed IT-platform dat openstaat voor derdelanders die in de EU willen werken en voor werkgevers die niet in staat zijn om binnenlands of binnen de EU het talent te vinden dat ze nodig hebben. De uiteindelijke deelname van lidstaten aan de EU-talentedpool is vrijwillig.

De kabinetsinzet is in het BNC-fiche uiteengezet.³ Het uitgangspunt in de beoordeling van het voorstel is dat het kabinet arbeidsmigratie niet ziet als een structurele oplossing voor de tekorten op de arbeidsmarkt. Het kabinet heeft zich er tijdens de onderhandelingen voor ingezet om van de EU-Talentedpool een goed functionerend instrument te maken voor de lidstaten die besluiten deel te nemen, met uitgebreide aandacht voor het voorkomen van misstanden en uitbuiting van arbeidsmigranten.

Een aantal onderdelen van de Nederlandse inzet is meegenomen in het voorlopig politiek akkoord. De lidstaten behouden flexibiliteit in hun deelname aan het instrument, en behouden volledige zeggenschap over de inrichting van hun nationale immigratieprocedures. Er wordt een verbinding gelegd tussen de EU-talentedpool en andere Europese initiatieven, zoals de EU-talentpartnerschappen. De compromistekst heeft aandacht voor de administratieve lasten voor de uitvoeringsorganisaties. Daarnaast heeft het kabinet ervoor gepleit dat op het platform specifieke informatie over de rechten en plichten van derdelanders verplicht wordt aangeboden. Ook

² COM(2023) 716, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52023PC0716>.

³ Kamerstukken II, 2023/24, 22 112, nr. 3859.

deze inzet is overgenomen in de compromistekst. De informatie wordt waar mogelijk gebaseerd op bestaande bronnen en middels automatisering verstrekt om administratieve lasten te beperken.

Aan belangrijke onderdelen van de Nederlandse inzet, in het bijzonder het tegengaan van oneigenlijke detachering van via de Talentpool geworven derdelanders, is echter in het voorlopig politiek akkoord niet (volledig) tegemoetgekomen. Dit was overigens ook al de situatie ten tijde van het bereiken van de Raadspositie, waarbij Nederland zich heeft onthouden van stemming⁴. Het blijft op grond van de compromistekst mogelijk dat derdelanders die via het online portaal worden gerekruteerd na werving op grond van het vrij verkeer van diensten onmiddellijk kunnen worden gedetacheerd naar een andere (niet-deelnemende) lidstaat. Oneigenlijke detachering van via de Talentpool geworven derdelanders is dus niet uitgesloten in de compromistekst. Het onmiddellijk detacheren van derdelanders naar een andere lidstaat is een bestaande praktijk die zich ook los van de Talentpool voordoet. Ook buiten de onderhandelingen over de EU-talentedpool is het tegengaan van oneigenlijke detachering een belangrijke prioriteit voor Nederland. Het kabinet zet actief in op een verheldering van het juridisch kader rond de detachering van derdelanders.⁵

Gelet op de weging van de Nederlandse belangen op het vlak van het voorkomen van misstanden en oneigenlijke detachering van (met name) derdelanders, migratiesamenwerking en partnerschappen met landen van buiten de Unie, het krachtenveld en het uiteindelijke doel en reikwijdte van de Verordening, is het kabinet voornemens om zich te onthouden van stemming. Het kabinet is voornemens om bij de onthouding een stemverklaring af te geven, waarmee het kabinet aandacht wil vragen voor de benodigde verheldering van het juridisch kader rond de detachering van derdelanders.

Op basis van een analyse van het krachtenveld is het de verwachting dat een ruime meerderheid van de lidstaten in zal stemmen met het voorziene onderhandelingsresultaat uit de triloog. Het Europees Parlement zal ook nog moeten instemmen met het voorlopig politiek akkoord. De EU-talentedpool wordt naar verwachting in 2028 operationeel. In aanloop naar de inwerkingtreding in 2028 zal een volgend kabinet een besluit moeten nemen over deelname aan het instrument. Ook is het mogelijk om nog te besluiten tot deelname nadat de EU-talentedpool al in werking is getreden.

Informatie over de Formele Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid van 1 december

In het nu volgende informeer ik u over de Formele Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid, 1 december 2025, waaraan ik voornemens ben deel te nemen. De Formele Raad vindt plaats in Brussel.

Agendapunt: algemene oriëntatie Verordening aanpassing van het Europees Globaliseringsfonds (COM(2025)140)

Doel Raadsbehandeling

Bereiken van een algemene oriëntatie voor de herziening van de verordening.

⁴ Kamerstukken II, 2023/24, 21-501-31, nr. 751.

⁵ Kamerstukken II, 2024/25, 29 861, nr. 158, bijlage «Position Paper Posting of Third-Country Nationals».

Inhoud/achtergrond/tijdpad onderhandelingen

Het Europees Globaliseringsfonds (hierna: EGF) is in 2007 opgericht om steun te verlenen aan werknemers die werkloos zijn geworden door grote structurele veranderingen als gevolg van globalisering en van wie gedwongen ontslagen een significant negatief effect hebben op de regionale of lokale economie. De Europese Commissie heeft een herziening van dit fonds voorgesteld met als doel de groep die ondersteuning kan krijgen te verbreden en sneller te kunnen acteren. Het idee hierachter is om werkgevers de mogelijkheid te bieden om niet alleen bij reeds toegepast massaontslag werknemers te ondersteunen richting ander werk, maar ook die ondersteuning te bieden bij aangekondigde en voorziene massaontslagen.

De algemene oriëntatie wordt ter stemming voorgelegd in het Coreper-overleg van 19 november. De EGF-verordening maakt geen afzonderlijk onderdeel uit van het MFK-voorstel voor de periode 2028–2034. Dit betekent dat een eventuele instemming met deze herziening van toepassing zal zijn tot eind 2027.

Inzet Nederland

Ik ben voornemens namens Nederland in te stemmen met de algemene oriëntatie op basis van de laatst beschikbare compromistekst.

In het BNC-fiche⁶ lichtte het kabinet toe positief te zijn over het eerder inzetten van instrumenten om werknemers te ondersteunen voordat baanverliezen plaatsvinden. Het oordeel rondom de rechtsgrondslag en subsidiariteit was positief. Het kabinet plaatste echter kanttekeningen bij de toets op proportionaliteit. De inzet van Nederland heeft zich dan ook onder andere gericht op het verduidelijken van definitiekwesties om de praktische uitwerking uitvoerbaar te houden. In het bijzonder heeft Nederland zich ingezet om voorziene bijkomende administratieve lasten en de financiële risico's die bij het aangepast proces kwamen kijken te beperken. De voorliggende algemene oriëntatie bevat aanpassingen die tegemoet komen aan deze aandachtspunten. Zo is de verplichting om een aparte autoriteit op te richten geschrapt en zijn de financiële risico's voor lidstaten verder beperkt. Ook krijgen lidstaten de mogelijkheid om een toets uit te voeren voordat een aanvraag naar de Commissie wordt doorgezeten en wordt de Commissie verplicht rekening te houden met dat nationale oordeel. Met deze aanpassingen sluit het compromis aan bij de Nederlandse inzet.

Indicatie krachtenveld Raad en Europees Parlement

De verwachting is dat een meerderheid van de lidstaten met de algemene oriëntatie kan instemmen.

Agendapunt: algemene oriëntatie wijziging Richtlijn ten behoeve van grenswaarden voor gevaarlijke stoffen (COM(2025) 418)

Doel Raadsbehandeling

Bereiken van een algemene oriëntatie voor het Richtlijnvoorstel.

⁶ Kamerstukken II, 2024–25, 22 112, nr. 4052

Op 18 juli 2025 publiceerde de Europese Commissie een pakket met daarin een zesde wijziging van Richtlijn 2004/37/EG. Deze wijziging betreft de bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene, mutagene of reprotoxische agentia op het werk (CMRD). De Commissie stelt regelmatig wijzigingsvoorstellen voor deze Richtlijn voor, waarbij de reikwijdte wordt uitgebreid en nieuwe grenswaarden worden geïntroduceerd.

Het initiële voorstel voorzag in Europese grenswaarden voor kobalt en chemische verbindingen van kobalt, polycyclische aromatische koolwaterstoffen, 1,4-dioxane, en het opnemen van lasrook als mengsel in de CMRD. Over de inhoud van het wijzigingsvoorstel en de kabinetsappreciatie heb ik uw Kamer eerder geïnformeerd via het BNC-fiche⁷.

De afgelopen maanden vonden onder leiding van het Deense voorzitterschap onderhandelingen plaats tussen de lidstaten over een gezamenlijke Raadspositie. Op 19 november zal het Deense Voorzitterschap het richtlijnvoorstel in het Coreper-overleg agenderen voor een algemene oriëntatie. Als het voorstel daar op een gekwalificeerde meerderheid kan rekenen, wordt het ter instemming doorgeleid naar de Formele Raad. In voorbereiding op het Coreper-overleg van 19 november besprak de Raadswerkgroep Sociale Vraagstukken het CMRD 6-voorstel, dat grenswaarden voor gevaarlijke stoffen op de werkvloer vaststelt. Tijdens deze ingelaste werkgroep stond specifiek de stof isopreen centraal. Enkele lidstaten hadden eerder de stilteprocedure doorbroken om isopreen alsnog in het voorstel opgenomen te krijgen. Het kabinet steunt deze opname, omdat het ontbreken van een wettelijke grenswaarde voor isopreen voor bedrijven in Nederland betekent dat zij zelf een bedrijfs-grenswaarde moeten onderzoeken en vaststellen. Dit brengt meer administratieve lasten met zich mee dan het implementeren van een algemene, wettelijke waarde die bijdraagt aan een Europees gelijk speelveld.

Een grote meerderheid van de lidstaten steunde uiteindelijk de opname van isopreen, waarna het Voorzitterschap concludeerde dat de stof in de Raadspositie zou worden opgenomen.

Inzet Nederland

Ik ben voornemens namens Nederland in te stemmen met de algemene oriëntatie op basis van de laatst beschikbare compromistekst.

Zoals uiteengezet in het BNC-fiche onderschrijft het kabinet de doelstelling van dit pakket: het verbeteren van de bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene, mutagene of reprotoxische stoffen.

De afgelopen jaren heeft Nederland, samen met andere lidstaten, herhaaldelijk gepleit voor een substantiële uitbreiding van het aantal stoffen met grenswaarden in de Europese richtlijnen⁸. Stoffen zoals kobalt, polycyclische aromatische koolwaterstoffen, 1,4-dioxane en lasrook brengen grote gezondheidsrisico's met zich mee, waartegen werknemers beschermd moeten worden. Het kabinet verwelkomt de ambitie van de Commissie om met dit voorstel ziekte door blootstelling aan gevaarlijke stoffen op de werkvloer beter te kunnen voorkomen. Het

⁷ Kamerstukken II, 2025/26, 22 112, nr. 4171.

⁸ Kamerstukken II, 2024/25, 21 501-31, nr. 732.

kabinet steunt de voorgestelde grenswaarden van de Commissie, die deels strenger zijn dan de huidige nationale waarden. Deze actualisatie sluit aan bij de stand van de wetenschap en de voorgestelde waarden worden haalbaar geacht door sociale partners op EU-niveau.

Een belangrijk punt voor Nederland, zoals verwoord in het BNC-fiche, is dat het voorstel bijdraagt aan een gelijk spelveld in Europa. Lidstaten moeten de Europees vastgestelde grenswaarden implementeren en mogen geen hogere (zwakkere) waarden handhaven. Hoewel lidstaten indien gewenst strengere nationale grenswaarden kunnen invoeren, zullen de verschillen tussen lidstaten hierdoor wel afnemen. De bandbreedte voor afwijking wordt verkleind, wat de zekerheid vergroot dat er voor elk van de kankerverwekkende stoffen uit dit voorstel een vaste definitie en handhaafbare blootstellingswaarde geldt in alle lidstaten.

Indicatie krachtenveld Raad en Europees Parlement

Binnen de Raad is een grote meerderheid van de lidstaten, waaronder Nederland, positief over de laatste compromistekst. Een aantal lidstaten pleit nog wel voor een langere implementatietijd van de wijziging van de Richtlijn. Daarnaast hebben enkele lidstaten nog geen definitieve positie ingenomen.

Het Europees Parlement (EP) heeft tot nu toe nog geen standpunt bepaald. Pas wanneer zowel de Raad als het EP hun positie hebben vastgesteld, kunnen triloogonderhandelingen starten om tot een definitief akkoord tussen alle partijen te komen.

Agendapunt: voortgangsrapportage EU-Richtlijnvoorstel Gelijke behandeling buiten arbeid (COM(2008) 426)

Doel Raadsbehandeling

Presentatie van de voortgangsrapportage over de onderhandelingen over het Richtlijnvoorstel.

Inhoud/achtergrond/tijdpad onderhandelingen

Het Deens Voorzitterschap agendeert een voortgangsrapportage over het Richtlijnvoorstel. Het Richtlijnvoorstel stamt uit 2008 en ligt, ondanks meerdere pogingen om tot een akkoord te komen, vanwege de vereiste unanimiteit in de Raad vast door een blokkade van enkele lidstaten. De afgelopen periode heeft het Voorzitterschap gepoogd om te achterhalen welke stappen nodig zijn om de resterende lidstaten die nog niet in konden stemmen te overtuigen van instemming.

Inzet Nederland

Dit dossier valt onder de beleidsverantwoordelijkheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Nederland heeft vrijwel alle onderwerpen in de richtlijn al door middel van nationale wetgeving geregeld. Sinds Nederland in 2016 het VN-verdrag handicap heeft geratificeerd en tegelijk de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (Wgbh/cz) heeft uitgebreid, worden voor Nederland geen verstrekkende gevolgen meer verwacht, indien er een akkoord zou worden bereikt over de richtlijn in de huidige vorm. Tegelijkertijd gaat er een belangrijke signaalwerking uit van aanneming van deze richtlijn. De richtlijn helpt om discriminatie op grond van godsdienst of levensovertuiging, handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid tegen te

gaan. Het kabinet is dan ook overtuigd van de toegevoegde waarde van deze richtlijn. Dit voorstel heeft symbolisch veel waarde omdat het een belangrijk gat in het EU-acquis dicht ten aanzien van antidiscriminatiewetgeving. Het kabinet hecht grote waarde aan de bescherming van fundamentele rechten, waaronder het recht op gelijke behandeling. Het kabinet blijft daarom voorstander van het Richtlijnvoorstel en roept op tot spoedige aanneming.

Indicatie krachtenveld Raad en Europees Parlement

Op dit moment is de vereiste unanimiteit in de Raad buiten bereik. Een aantal lidstaten heeft aangegeven vanwege politieke voorbehouden (nog) niet in te kunnen stemmen met het Richtlijnvoorstel. Het Europees Parlement heeft krachtens het Verdrag (artikel 19 van het Werkingsverdrag van de Unie) het recht van instemming nadat de Raad een algemene oriëntatie heeft bereikt.

Agendapunt: Beleidsdebat leveren op vereenvoudiging, implementatie en handhaving op het gebied van sociaal - en werkgelegenheidsbeleid.

Doel Raadsbehandeling

Het Deens Voorzitterschap beoogt een gedachtewisseling te houden over vereenvoudiging, implementatie en handhaving op het terrein van sociaal - en werkgelegenheidsbeleid.

Inhoud/achtergrond

Een discussiedocument ten behoeve van de gedachtewisseling is ten tijde van het opstellen van deze Geannoteerde Agenda nog niet beschikbaar.

Inzet Nederland

Europese regels bieden bescherming en dragen bij aan eerlijke concurrentie en een gelijk speelveld. Tegelijkertijd kunnen deze regels voor ondernemers, burgers en toezichthouders ook complex en kostbaar zijn. Het kabinet steunt daarom de ambitie van de Europese Commissie om regeldruk terug te dringen, evenals de urgentie ervan, zonder de gerelateerde beleidsdoelstellingen en het beschermingsniveau van werkenden te ondermijnen. Het kabinet neemt deze wegging ook mee bij de beoordeling van nieuwe voorstellen van de Commissie. Op nationaal niveau is het uitgangspunt van het kabinet dat Europese regels zo lastenluw mogelijk worden geïmplementeerd.

In de Raad zal ik aandacht vragen voor het belang van lastenluwe en waar mogelijk uniforme implementatie van Europese regels in het sociale - en werkgelegenheidsdomein ter bevordering van het gelijke speelveld. Intensievere uitwisseling tussen lidstaten over goede praktijken rond en ervaringen met de implementatie van Europese wetgeving kan hieraan bijdragen. Daarnaast dient de Raad tijdens onderhandelingen over EU-voorstellen voortdurend aandacht te hebben voor de gevolgen van de bepalingen uit EU-Richtlijnen voor de regeldruk en administratieve lasten. In het verlengde hiervan zal ik in de Raad aandacht vragen voor het belang van effectieve handhaving op de naleving van regels in het sociale en werkgelegenheidsdomein. Uitvoerbare regels en effectieve handhaving gaan immers hand in hand om de bescherming van werkenden en eerlijke concurrentie te waarborgen. Daarom zet het kabinet ook in op versterking van het mandaat van de Europese Arbeidsautoriteit.

Agendapunt: Beleidsdebat Europees Semester 2026

Doel Raadsbehandeling

Het Deens Voorzitterschap beoogt een beleidsdebat te houden over het Europees Semester.

Inhoud/achtergrond/tijdpad onderhandelingen

Het Europees Semester is het jaarlijkse proces waarin EU-lidstaten hun economisch, arbeidsmarkt- en begrotingsbeleid coördineren. Een discussiedocument ten behoeve van het beleidsdebat is ten tijde van het opstellen van deze Geannoteerde Agenda nog niet beschikbaar. Het is mogelijk dat het Deens Voorzitterschap vooruitblik op de semester cyclus in 2026.

De oorsprong van het Europees Semester ligt in het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en de afspraken die daarin zijn gemaakt over het economisch beleid en het werkgelegenheidsbeleid.

Inzet Nederland

Het kabinet hecht waarde aan het Europees Semester, omdat het een kader biedt om het financieel-economische en sociale beleid van lidstaten te versterken en zo ook bijdraagt aan het functioneren en de stabiliteit van de Unie. Een sterke en stabiele Europese Unie, met sterke lidstaten die duurzame en opwaartse sociaaleconomische convergentie en financiële stabiliteit nastreven, is voor Nederland van groot belang als open economie. Daarbij hecht het kabinet aan het behouden van de focus van het Semester op economisch, begrotings- en werkgelegenheidsbeleid.

Agendapunt: aannname kernboodschappen over van het Sociaal Beschermingscomité over de implementatie van de aanbeveling van de Raad over een toereikend minimuminkomen en het waarborgen van actieve inclusie in alle EU-lidstaten

Doel Raadsbehandeling

Aanname van de kernboodschappen van het Sociaal Beschermingscomité (Social Protection Committee, SPC).

Inhoud/achtergrond/tijdpad onderhandelingen

Het SPC en de Europese Commissie hebben gezamenlijk een rapport opgesteld over de implementatie van de aanbeveling van de Raad over een toereikend minimuminkomen en het waarborgen van actieve inclusie in alle EU-lidstaten⁹. Deze aanbeveling stamt uit 2023. In de kernboodschappen benoemt de SPC:

- Het belang van een adequaat niveau van minimuminkomensondersteuning bij het bestrijden van armoede en sociale uitsluiting.
- Geen enkele lidstaat voldoet op dit moment volledig aan alle bepalingen in de aanbeveling.
- Lidstaten bewegen op verschillende snelheden, in sommige lidstaten is het niveau van het minimuminkomen nog niet toereikend, in andere zijn er nog gaten in dekking en niet-gebruik waardoor niet iedereen in aanmerking komt voor ondersteuning.
- Verder dienen lidstaten meer werk te maken van het bevorderen van participatie en inclusie, door onder meer werk meer lonend te maken.

⁹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32023H0203\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32023H0203(01))

- De SPC roept lidstaten op om werk te maken van de geïdentificeerde uitdagingen om het EU-doel om het aantal mensen met risico op armoede en sociale uitsluiting te verlagen met minstens 15 miljoen in 2030. In dit verband wordt ook verwezen naar de door de Commissie aangekondigde EU anti-armoede strategie, die naar verwachting in 2026 zal worden gepubliceerd.

In 2028 wordt een nieuw rapport verwacht.

Inzet Nederland

Het kabinet kan zich goed vinden in de kernboodschappen en kan hiermee instemmen. Het kabinet zet zich in voor het vergroten van de bestaanszekerheid van mensen. Het kabinet vindt dat de opstap naar werk de beste weg uit armoede is en daarom (meer) werken meer moet lonen. Het kabinet werkt daarnaast aan verdere vereenvoudiging van de inkomensondersteuning.

Indicatie krachtenveld Raad en Europees Parlement

Naar verwachting kunnen alle lidstaten instemmen met deze kernboodschappen. Er is geen rol voor het Europees Parlement.

Agendapunt: aannname kernboodschappen over implementatie van het actieplan inzake tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden in de EU

Doel Raadsbehandeling

Aanname van de kernboodschappen van het Werkgelegenheidscomité (Employment Committee, EMCO) en het Sociaal Beschermingscomité (Social Protection Committee, SPC).

Inhoud/achtergrond/tijdpad onderhandelingen

Het Actieplan inzake tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden in de EU¹⁰ is op 20 maart 2024 door de Commissie gepubliceerd. Het Actieplan heeft als doel om structurele tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden in de EU aan te pakken door samenwerking tussen lidstaten, sociale partners en instellingen te versterken. Het actieplan onderstreept dat tekorten niet met één instrument op te lossen zijn, maar een geïntegreerde aanpak vereisen die sociale inclusie, mobiliteit, innovatie en samenwerking tussen lidstaten combineert. Het actieplan identificeert vijf hoofdsporen:

1. Het activeren van ondervertegenwoordigde groepen op de arbeidsmarkt;
2. Investeren in vaardigheden, training en onderwijs;
3. Verbeteren van arbeidsomstandigheden;
4. Bevorderen van eerlijke mobiliteit binnen de EU; en
5. Aantrekken van talent van buiten de EU.

De kernboodschappen onderstrepen dat het adresseren van tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden in de EU van belang is voor de versterking van het concurrentievermogen. De comités constateren dat de meeste lidstaten initiatieven hebben gemeld die in lijn zijn met de hoofdsporen tot actie uit het Actieplan. Tegelijkertijd wordt benadrukt dat aanvullende maatregelen en tripartiete samenwerking nodig blijft om tekorten op de arbeidsmarkt te adresseren.

¹⁰ Action Plan Labour and Skills Shortages (6).pdf

Inzet Nederland

Het kabinet herkent zich in de kernboodschappen en onderschrijft het belang van een arbeidsmarkt waarin vraag en aanbod van arbeidskrachten en vaardigheden op elkaar is afgestemd. Gedurende het opstellen van de kernboodschappen heeft het kabinet aandacht gevraagd voor het activeren van onbenut arbeidspotentieel en het belang van eerlijke arbeidsmobiliteit. Deze inzet komt goed terug in de kernboodschappen, en ik ben daarom voornemens in te stemmen.

Indicatie krachtenveld Raad en Europees Parlement

Naar verwachting kunnen alle lidstaten instemmen met deze kernboodschappen. Er is geen rol voor het Europees Parlement.

Agendapunt: aannname van kernboodschappen van het Werkgelegenheidscomité en het Sociaal Beschermingscomité over de implementatie van de Raadsaanbeveling rond het waarborgen van een rechtvaardige transitie naar klimaatneutraliteit

Doel Raadsbehandeling

Aannname van zowel overkoepelende als landspecifieke kernboodschappen van het Werkgelegenheidscomité (Employment Committee, EMCO) en het Sociaal Beschermingscomité (Social Protection Committee, SPC) over de implementatie van de Raadsaanbeveling rond het waarborgen van een rechtvaardige transitie naar klimaatneutraliteit.

Inhoud/achtergrond

De kernboodschappen stellen dat lidstaten op verschillende terreinen relevante stappen hebben gezet in het kader van een rechtvaardige groene transitie, in lijn met de Raadsaanbeveling uit 2022.¹¹ Alle lidstaten zetten in op actief arbeidsmarktbeleid om werknemers in banen die worden geraakt door de groene transitie te ondersteunen, o.a. via van-werk-naar-werk beleid, re-integratie en LLO. Hierin is versterking van de betrokkenheid van sociale partners essentieel gebleken. Sommige lidstaten hebben hervormingen in het belastingstelsel doorgevoerd om de meest kwetsbare groepen in de groene transitie te ondersteunen en groenere productiemodellen voor het bedrijfsleven te stimuleren. Ook hebben veel lidstaten stappen gezet tegen energiearmoede, via energietoelagen en belastingverlichting voor energie-efficiënte investeringen. De overkoepelende conclusie is dat een beweging richting een meer integrale beleidsaanpak nodig is om een rechtvaardige transitie waar te maken.

Middels reguliere updates van het Integraal Nationaal Energie en Klimaatplan (INEK) van Nederland blijft het kabinet de Tweede Kamer informeren over de hoofdlijnen van het klimaat- en energiebeleid in Nederland voor de jaren 2021–2030.¹²

Inzet Nederland

Specifiek over Nederland zijn de kernboodschappen onder andere positief over het LLO-beleid en de ondersteuning van het mkb in de groene transitie. Voortbouwend hierop wordt onder meer aanbevolen om nog meer in te zetten op toegang tot training voor kwetsbare groepen. Ook wordt geopperd dat Nederland zou kunnen verkennen of verdere

¹¹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/nl/ALL/?uri=CELEX:32022H0627\(04\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/nl/ALL/?uri=CELEX:32022H0627(04))

¹² Kamerstukken II, 2023–24, 32 813, nr. 1407

risico-mitigerende en risico-overdragende oplossingen voor klimaat gerelateerde schade voor groepen in een kwetsbare positie en het mkb mogelijk zijn.

Nederland kan instemmen met de kernboodschappen. Nederland voert op verschillende terreinen beleid om de groene transitie rechtvaardig te laten verlopen, in aansluiting op de beleidsinitiatieven die de Commissie schetst. Zo zet het kabinet in op versterking van «groene» skills en aanpak van tekorten die raken aan de energietransitie via het Actieplan Groene en Digitale banen. Ook zijn sectorale ontwikkelpaden ontwikkeld, gericht op instroom in maatschappelijk cruciale sectoren zoals de energiesector. Verder werkt het kabinet aan hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur, waarbij de ondersteuning aan werkzoekenden en werkgevers integraal beschikbaar wordt in regionale Werkcentra. Om gericht energiearmoede te verminderen bij kwetsbare groepen aan de onderkant van de inkomensverdeling zet het kabinet in op de oprichting van een publiek energiefonds. Hiervoor worden middelen ingezet uit het Sociaal klimaatfonds. Ook zijn er verschillende programma's en subsidies om het mkb gericht te ondersteunen in de groene transitie.

Indicatie krachtenveld Raad en Europees Parlement

Naar verwachting kunnen alle lidstaten instemmen met deze kernboodschappen. Er is geen rol voor het Europees Parlement.

Agendapunt: Aanname opinie van het Werkgelegenheidscomité over het verbeteren van de reikwijdte en relevantie van datacollectie rond sociale dialoog op EU en nationaal niveau

Doel Raadsbehandeling

Aanname van een opinie van het Werkgelegenheidscomité (Employment Committee, EMCO) over het verbeteren van de reikwijdte en relevantie van datacollectie rond sociale dialoog op EU en nationaal niveau.

Inhoud/achtergrond

De opinie beschrijft het belang van verbetering van de datavergelijkbaarheid rond sociale dialoog en biedt een lijst met belangrijke indicatoren voor het monitoren van de sociale dialoog. Naast kwantitatieve indicatoren als de CAO-dekkingsgraad, vakbondsdichtheid en dichtheid van werkgevers organisaties, zijn kwalitatieve indicatoren van belang voor het meten van de voortgang op de Raadsaanbeveling, bijvoorbeeld in het kader van de onafhankelijkheid van vakbonden en werkgeversorganisaties. Dit draagt bij aan betere monitoring van de Raadsaanbeveling uit 2023 over versterking van de sociale dialoog binnen de EU¹³, in een context van dalend vakbondslidmaatschap en de opkomst van nieuwe vormen van werk in lidstaten. Lidstaten worden aangemoedigd om in nauwe samenwerking met sociale partners en OESO hun datavergaring te versterken. Het Werkgelegenheidscomité benadrukt dat bestaande databronnen reeds veel relevante informatie bieden en datavverbetering bereikt kan worden zonder significante verhoging van administratieve lasten voor lidstaten.

Inzet Nederland

Het kabinet kan instemmen met de opinie en hecht waarde aan een sterke monitoring en verbeterde datacollectie rond sociale dialoog in de EU. Het

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023H01389>

kabinet benadrukt daarbij het belang van het beperkt houden van administratieve lasten.

Agendapunt: Raadsconclusies over het toekomstige Europese plan voor betaalbare huisvesting

Doel Raadsbehandeling

Aanname van Raadsconclusies

Inhoud/achtergrond/tijdpad onderhandelingen

Het Deense Voorzitterschap heeft de concept-Raadsconclusies (hierna: Raadsconclusies) gepresenteerd met het doel richting te geven aan het European Affordable Housing Plan, dat de Commissie naar verwachting op 16 december presenteert. De Raadsconclusies benadrukken dat huisvesting een nationale bevoegdheid is, maar erkennen dat Europese initiatieven kunnen bijdragen aan het aanpakken van gemeenschappelijke uitdagingen.

De conclusies gaan in op vier thematische sporen: 1) financiering: hoe bestaande EU-instrumenten te gebruiken en nationale inspanningen te ondersteunen, 2) bouw en duurzaamheid: hoe te bouwen en te renoveren, 3) planning: waar te bouwen en 4) sociale inclusie: hoe sociaal inclusieve en diverse steden en wijken te bevorderen, en toegang tot betaalbare huisvesting te stimuleren.

Inzet Nederland

Dit dossier valt onder de beleidsverantwoordelijkheid van de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. Nederland kan instemmen met de Raadsconclusies. Ons land kampt, net als veel andere lidstaten, met een groot woningtekort en stijgende huizenprijzen. Het kabinet onderschrijft daarom de hoofdboodschap van de tekst, die is gericht op betaalbare, duurzame en toegankelijke huisvesting voor iedereen.

Belangrijk uitgangspunt is dat huisvesting primair een nationale bevoegdheid blijft en dat EU-activiteiten aanvullend en ondersteunend zijn. Tegelijkertijd erkent het kabinet de meerwaarde van een gecoördineerde Europese aanpak bij gedeelde uitdagingen, bijvoorbeeld op het gebied van innovatie, financiering en het oplossen van regelgevende knelpunten. De borging van subsidiariteit en beleidsruimte komt in de Raadsconclusies goed terug.

Verder wordt de nadruk op betere benutting van EU-instrumenten, circulair bouwen, versnelling van vergunningen en kennisuitwisseling tussen lidstaten verwelkomd. Nederland draagt hier al aan bij via het door ons opgerichte en gefinancierde European Housing Policy Network, dat twee keer per jaar bijeenkomt om inzichten en goede praktijken te delen.

In het bijzonder is het kabinet positief over de oproep aan de Commissie om, in het kader van de vereenvoudigingsagenda, te kijken hoe financiering, planning, vergunningverlening, bouw en renovatie eenvoudiger en efficiënter kunnen worden ingericht. Dit sluit goed aan bij de nationale inzet¹⁴ en bij de conclusies van de Europese Raad van 23 oktober, waarin de koppeling tussen huisvesting en versimpeling nadrukkelijk is onderstreept.¹⁵

¹⁴ Kamerstukken II 2025–2026, 32 847, nr. 1382

¹⁵ Europese Raad, conclusies van 23 oktober 2025, EUCO 18/25, paragraaf 54.

Naar verwachting kunnen alle lidstaten instemmen met de Raadsconclusies. Er is geen rol voor het Europees Parlement.

Ter informatie: non-paper Europese Anti-Armoedestrategie

De Europese Commissie is voornemens om in het tweede kwartaal van 2026 een Europese Anti-Armoedestrategie (EAAS) te publiceren. Met de EAAS wil de Commissie bijdragen aan de implementatie van de Europese Pijler van Sociale Rechten, en lidstaten helpen om het EU 2030-doel op armoedebestrijding te halen. Het EU 2030-doel stelt dat het aantal mensen binnen de EU dat risico loopt op armoede of sociale uitsluiting in 2030 met ten minste 15 miljoen moet zijn verminderd, waaronder 5 miljoen kinderen¹⁶.

Ter ondersteuning en beïnvloeding van de ontwikkeling van de EAAS heeft het kabinet een non-paper opgesteld dat voortbouwt op het Nationaal Programma Armoede en Schulden. In het non-paper zet het kabinet erop in dat de volgende punten terugkomen in de Europese strategie: 1) hanteer een geïntegreerde aanpak; 2) geef prioriteit aan preventie; 3) besteed aandacht aan armoede tussen generaties; en 4) moedig lidstaten aan om «ervaringsdeskundigen» te betrekken bij het beleidsvormingsproces. Ook benadrukt het kabinet dat armoedebeleid primair een nationale competentie is, dat de EAAS-lidstaten moet ondersteunen bij het maken van nationaal beleid en niet moet leiden tot extra administratieve lasten. Het non-paper is in de bijlage van deze Geannoteerde Agenda gevoegd, in lijn met de geldende EU-informatieafspraken.

¹⁶ Kamerstukken II, 2022–23, 21 501-31, nr. 669.